

KORRALDUS

17.04.2026 nr DM-129786-22

Orgita paekarjääri mäeeraldise keskkonnaloa nr KMIN-051 muutmine

1. OTSUS

Arvestades OÜ ORGITA DOLOMIIDITOOTED 13.12.2024 esitatud keskkonnaloa muutmistaotlust nr T-KL/1025676-2 ja võttes aluseks maapõueseaduse § 48, § 67, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõige 1 punkti 4 ning haldusmenetluse seaduse § 53 lõige 1 punkti 2 ja lõige 2 punktid 2 ja 3, § 61 lõike 1, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. muuta OÜ ORGITA DOLOMIIDITOOTED (registrikood 10713994) Orgita-Haimre dolokivimaardlas Orgita paekarjääri mäeeraldisele antud keskkonnaluba nr KMIN-051 vastavalt taotlusele;

1.2. keskkonnaloa nr KMIN-051 kehtivusaeg on kuni 05.10.2055;

1.3. määrata keskkonnaloale nr KMIN-051 kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse peatükis 3.3.5. "Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused" toodust;

1.4. Korraldus jõustub alates OÜ-le ORGITA DOLOMIIDITOOTED teatavaks tegemisest.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa muutmise taotluse läbivaatamine

OÜ ORGITA DOLOMIIDITOOTED (registrikood: 10713994, aadress Kulliaasa, Sulu küla, Märjamaa vald, Rapla maakond) esitas 01.10.2024 Keskkonnaametile taotluse Orgita paekarjääri keskkonnaloa muutmiseks (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 01.10.2024 dokumendina nr DM-129786-1 ning nõuetele vastav taotlus 13.12.2024 dokumendina nr DM-129786-6).

OÜ ORGITA DOLOMIIDITOOTED omab maavara kaevandamiseks antud keskkonnaluba nr KMIN-051 (kehtivusaeg 13.09.2004-05.10.2025, pikendatud MaaPS § 67 lg 7 alusel 1 aasta kuni 05.10.2026), mis annab ettevõttele õiguse kaevandada Orgita-Haimre dolokivimaardla (registrikaardi nr 153) Orgita paekarjääri mäeeraldisel kõrgemargilist ehitusdolokivi.

Orgita paekarjäär asub Rapla maakonnas Märjamaa vallas Orgita külas riigile kuuluval kinnistul Paekarjääri (katastritunnus 50402:001:0940; maa sihtotstarve on 100% mäetööstusmaa), mille riigivara valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutus Maa- ja Ruumiamet.

Keskkonnanaloa muutmise taotlusega soovib OÜ ORGITA DOLOMIIDITOOTED pikendada keskkonnanaloa kehtivusaega 30 aasta võrra, kuna loa praeguse kehtivusaja lõpuks ei jõuta kaevandatavat maavara mäeeraldisel piires täielikult ammendada ja kaevandatud maad korrastada.

Tegemist on olemasoleva mäeeraldisega, mille pindala on 4,65 ha. Mäeeraldisel teenindusmaa pindala on 6,44 ha.

Orgita paekarjääri mäeeraldis hõlmab täielikult Orgita-Haimre dolokivimaardla kõrgemargilise ehitusdolokivi aktiivse tarbevaru 1 plokki. Seisuga 31.03.2026 on Orgita paekarjääri mäeeraldisega seotud kõrgemargilise ehitusdolokivi aktiivse tarbevaru kogus 114,80 tuh m³, millest kaevandatav varu on 96,80 tuh m³.

Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks on 3,70 tuh m³. Maavara kasutatakse ehituskivina, kunst-raidkivina ja killustiku tootmiseks. Keskkonnanaloa kehtivusaega pikendatakse 30 aasta võrra ning kaevandatud maa korrastatakse metsamaaks (arvestatakse II kategooria kaitsealuse liigi *Triturus cristatus* (harivesilik) vajadustega).

Keskkonnanaloa taotluse aluseks on „Orgita paekarjäär KMIN-051 MARKŠEIDERIMÕÕDISTUS 15.01.2021. a“. Geoloogilise uuringu aruande nimetus on „Seletuskiri varu arvutusest Orgita-Haimre ehituslubjakivi maardlal A/S "Orgita Paas" mäeeraldisel (varu seisuga 01.04.92. a.)“. EGF number on 4603. Varud on arvele võetud 30.11.1992 otsusega nr 50.

Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnanaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnanaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 995 eurot on tasutud 01.10.2024 riigilõivuseaduse [\[1\]](#) § 136² lõike 2 kohaselt.

Keskkonnanaloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (alates 01.01.2025 Maa- ja Ruumiamet, 04.10.2024 kirjaga nr 9-3/24/12235-2 ja 17.12.2024 kirjaga nr 9-3/24/12235-4).

Taotletava mäeeraldisel teenindusmaa põhjaosas asub Graniidi:(Märjamaa) alajaam (VID kood 1090860) ja 1-20kV elektriõhuliin AS-35 (VID kood 1090859). Lisaks läbib teenindusmaa põhjaosa osaliselt metsatee Kirsipuu tee nr 5041935.

Orgita paekarjääri mäeeraldisel, teenindusmaal ega karjääri mõjupiirkonnas, milleks on eeldatavalt ca 500 m, ei ole Natura 2000 võrgustiku alasid. Orgita paekarjääri mäeeraldis ja mäeeraldisel teenindusmaa kattuvad täielikult II kategooria kaitsealuse liigi *Triturus cristatus* (harivesilik; Eesti looduse infosüsteemi kood KLO9118075) leiupaigaga. Ala korrastamisel peab arvestama harivesiliku asurkonnaga. Paekarjääri katastriüksus tuleb korrastada vastavalt MTÜ Põhjakonn koostatud eksperthinnangus „Taotletava Orgita IV dolokivikarjääri mõju harivesiliku asurkonnale ja mõju leevendusvõimalused“ kirjeldatud ruumilisele ja ajalisele kavale harivesilikule sobivaks elupaigaks, kus säilivad talvitus- ja varjupaigad ning kus leidub mitmeid väikeveekogusid.

2.2. Keskkonnanaloo muutmise taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 01.10.2024 keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu kohe pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Märjamaa Vallavalitsusele (edaspidi kohalik omavalitsus; KeÜS § 43 lõiked 1 ja 2).

Loa andja teavitas avalikkust loa menetluse algatamisest 17.04.2025 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Lisaks teavitas 17.04.2025 kirjaga nr DM-129786-13 piirinaabreid ja mõjutatud isikuid taotluse menetluse võtmisest ja avatud menetluse algatamisest (KeÜS § 46 lõige 1 punktid 1 ja 2). Loa andja otsustas jätta ajalehes teate avaldamata, kuna taotlusmaterjalide põhjal kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnanahäiring või -risk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi (KeÜS § 47 lõige 2).

Kuni loa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igal ajal õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Keskkonnanaloo muutmise taotluse avalikustamise käigus arvamusi ja ettepanekuid ei esitatud.

Loa andja teavitas kohalikkude omavalitsust (Märjamaa Vallavalitsus) menetluse algatamisest ning küsis arvamust (KOTKAS 17.04.2025 nr DM-129786-14) nõuetekohaseks tunnustatud taotluse kohta (KeÜS § 43 lõige 2¹, MaaPS § 49 lõige 6).

Märjamaa Vallavolikogu 20.05.2025 otsusega nr 242 (registreeritud KOTKASes 23.05.2025 nr DM-129786-15) nõustus keskkonnanaloo nr KMIN-051 kehtivusaja pikendamisega järgmistel tingimustel:

1. Keskkonnaametile tuleks kaaluda kaevude veerežiimi seire vajalikkust, eelkõige 500 meetri raadiuses asuvate majapidamiste salvkaevude veetaseme osas;
2. OÜ-1 ORGITA DOLOMIIDITOOTED teostada kaevandamistöörde käigus müra mõõtmised. Müra vähendamiseks tuleb töötlussõlm (purusti/sõel) paigutada lähima elamumaa piiri ja elamu suhtes katendivallide taha ja/või mäeeraldisel süvendisse;
3. määrata tööaeg karjääris tööpäevadel kell 8.00-17.00. Eriolukordadel, kus töid on vaja teha kauem ja/või nädalavahetustel, tuleb saada selleks Märjamaa Vallavalitsuselt eraldi kirjalik koostöölastus;

4. kaevanduse väljaveoteedel tuleb vedude teostamise ajal tagada tolmutõrje karjäärisisestel teedel ja karjäärist kaevandatud materjali väljaveoks kasutataval teel.

Keskkonnaamet tegi menetlusest teatamisel ja eelnõude avalikustamisel ettepaneku, et avalikku arutelu ei korraldata, kui menetlusosalised ei ole ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks esitanud selle suhtes vastuväiteid (HMS § 50 lõige 2 punkt 1, lõige 3). Avalikku arutelu ei korraldatud, kuna menetlusosalised ega avalikkus ei ole esitanud loa menetluse ajal ettepanekuid ega vastuväiteid.

Loa andja teavitas 02.04.2026 loa muutmise otsuse eelnõu valmimisest väljaandes Ametlikud Teadaanded ja saatis eelnõud menetlusosalistele ning huvitatud isikutele 02.04.2026 kirjaga nr DM-129786-20 tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks (HMS § 48 lõige 1 ja 2, § 49 lõige 1, KeÜS § 48 lõige 1, 3 ja 4, KeHJS § 11 lõige 2²). Eelnõudele ettepanekuid või vastuväiteid ei esitatud.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (KMH) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (edaspidi *KMH määrus*).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet jättis 27.02.2026 kirjaga nr DM-129786-19 „Orgita-Haimre maardla Orgita paekarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ algatamata KMH Orgita paekarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele. Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja keskkonnaloa kõrvaltingimustena (vt p 3.3.4.).

[\[1\]](#) Kohaldatud riigilõivuseaduse redaktsiooni, mis kehtis taotluse esitamise hetkel.

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnaloo muutmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga – sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Keskkonnaluba antakse vastavalt taotlusele tähtajaliselt (KeÜS § 53 lg 2 p 1).

Kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15-ks aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2).

3.1.1. Maavara kaevandamine

3.1.1.1. Lubatav tegevus

Ettevõttel on luba (seaduses ka kui kaevandamisluba) vajalik maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lõige 1).

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloo andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloo Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloo saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 66 lõike 2 punkti 2 kohaselt võib muuta kaevandamisluba, kui loa omaja taotleb kaevandamisloa kehtivusaja pikendamist. MaaPS § 67 lõike 1 kohaselt, kui kaevandamisloa kehtivusaja jooksul ei ole kaevandatavat maavara mäeeraldise piires täielikult ammendatud või kaevandatud maa ei ole korrastatud, pikendab kaevandamisloa andja loa omaja taotluse alusel loa kehtivust aja võrra, mis on vajalik maavara ammendamiseks. Käesoleval juhul taotletakse loa kehtivusaja pikendamist 30 aasta võrra.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnaloo andja kaevandamise keskkonnaloo taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Orgita paekarjääri keskkonnaloo muutmise taotluse 17.04.2025 kirjaga nr DM-129786-14 Märjamaa Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Märjamaa Vallavolikogu 20.05.2025 otsusega nr 242 nõustus Orgita paekarjääri maavara

kaevandamise keskkonnaloa nr KMIN-051 muutmisega.

3.1.1.2. Nõuded maavara kaevandamisele

Nõuded maavara kaevandamiseks seatakse keskkonnaloale kõrvaltingimustena vt ptk 3.3.5.

3.1.2. Jäätmete käitlemine

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmete kohta.

Ettevõtte esitas menetluse käigus kaevandamisjäätmekava, mille kohaselt loetakse kaevandamisjäätmeteks mäeeraldiselt eemaldatav katend ja maavara töötlemisel tekkivad sõelmed. Katendi (kasvukihi ja savikas moreen) maht mäeeraldisel on 86 tuh m³, sh mulla maht 14 tuh m³. Katendit kasutatakse tehnoloogiliselt esimesel võimalusel karjääri süvendi korrastamisel. Killustiku tootmisel tekiv peenfraktsioon (sõelmed) turustatakse sarnaselt purustamisel tekkivate jämedamate fraktsioonidega.

Jäätmeseaduse (edaspidi JäätS) § 35² kohaselt loetakse jäätmeoidlaks iga tingimustele vastavat ehitist või ala, mida kasutatakse tahkel, vedelal, lahuse või suspensiooni kujul olevate kaevandamisjäätmete kogumiseks või ladustamiseks. Seega on mäeeraldisele ja selle teenindusmaale ladustatud kaevandamisjäätmete alune ala JäätS § 35² lõige 1 tingimuste esinemisel loetav jäätmeoidlaks. Jäätmeoidlad hõlmavad JäätS § 35² lõige 2 kohaselt ka puistanguid, hiivahoidlaid või muid rajatisi, kuid ei hõlma kaeveõõsi, millesse jäätmed paigutatakse pärast kaevandamist ala korrastamise ja ehituse eesmärgil. Arvestades võimalikke karjääris ladustamist vajavaid jäätmeid ja ladustamise tingimusi vastab kaevandamisjäätmete ooidla JäätS § 35² kohaselt B-kategooria jäätmeoidlale, kuna ei esine lõikes 5 (A-kategooria jäätmeoidla määramine) loetletud asjaolusid.

Kaevandatud maa korrastatakse vastavalt koostatavale korrastamisprojektile metsamaaks ja kaitsealuse liigi elupaigaks (madalad veekogud). Korrastamisel on otstarbekas kasutada karjääris esinevat materjali nagu katend. Kui korrastamistööl ei vajata katendit hulgal, mis on mäeeraldiselt kaevandamise käigus eemaldatud, võõrandatakse katend Maapõueseaduse § 99 kohaselt.

3.2. Loa andmisest keeldumise aluste hindamine

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb hetkel kehtiva MaaPS §-s 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

MaaPS § 55 lõike 2 punktides 1-9 ja lõike 3 punktides 2-3 toodud asjaolusid Orgita paekarjääri

mäeeraldise, mäeeraldise teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 10 sätestab, et keskkonnanaloo andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 10 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 11 sätestab, et keskkonnanaloo andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus keskkonnanaloo andmisega. Märjamaa Vallavolikogu nõustus keskkonnanaloo muutmisega. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 11 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 12 sätestab, et keskkonnanaloo andmisest keeldutakse, kui taotletava keskkonnanaloo alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega. Keskkonnaameti 27.02.2026 kirjaga nr DM-129786-19 kinnitatud KMH eelhinnangu järelendus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 12 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. OÜ ORGITA DOLOMIIDITOOTED ei ole seisuga 01.04.2026 karistusregistrisse kantud kaevandamisjätmete käitlemise nõuete eiramise eest. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 3 punkti 1 kohast keeldumise alust.

3.3. Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lg 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõige 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnalooga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnanaloo eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.3.1. Kinnistu kasutusõigus

Tegevuskoha kinnistu ei kuulu ettevõttele. Tegemist on riigile kuuluva kinnistuga, mille kasutamiseks sõlmitakse uus rendileping peale keskkonnaloa muutmist. Samas on loa andjal muuhulgas vajalik arvestada asjaoluga, et tegevuskohaks oleva kinnistu omandi- või kasutusõigus võib muutuda või lõppeda. Loa andjal on õigus tunnistada haldusakt, mis andmise ajal oli õiguspärane, isiku kahjuks edasiulatuvalt kehtetuks, kui haldusorganil oleks olnud õigus jätta haldusakt hiljem muutunud faktiliste asjaolude tõttu või hiljem muudetud õigusnormi alusel välja andmata ja avalik huvi haldusakti kehtetuks tunnistamiseks kaalub üles isiku usalduse, et haldusakt jääb kehtima (HMS § 66 lg 2 p 2). Kuivõrd loa andjal on õigus jätta luba andmata kui puudub tegevuskohaks oleva kinnistu kasutusõigus, peab loa andja põhjendatuks jätta endale õiguse tunnistada käesoleva korraldusega antav luba nr KMIN-051 kehtetuks, kui tegevuskoha kasutamise õiguslik alus lõpeb (HMS § 53 lg 1 p 4).

3.3.2. Muudetavas loas olevad kõrvaltingimused

Hetkel kehtivas Orgita paekarjääri keskkonnaloas nr KMIN-051 toodud kõrvaltingimus on järgmine:

1. *Karjääri ajutiste üleujutuste puhul peab loa valdaja peatama kaevetööd üleujutatud aladel.*

Kõrvaltingimus jääb kehtima ka muudetud keskkonnaloas.

3.3.3. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Märjamaa Vallavolikogu 20.05.2025 otsusega nr 242 esitas järgmised tingimused:

1. *Keskkonnaametil tuleks kaaluda kaevude veerežiimi seire vajalikkust, eelkõige 500 meetri raadiuses asuvate majapidamiste salvkaevude veetaseme osas;*
2. *OÜ-l ORGITA DOLOMIIDITOOTED teostada kaevandamistöörde käigus müra mõõtmised. Müra vähendamiseks tuleb töötlussõlm (purusti/sõel) paigutada lähima elamumaa piiri ja elamu suhtes katendivallide taha ja/või mäeeraldise süvendisse;*
3. *määrata tööaeg karjääris tööpäevadel kell 8.00-17.00. Eriolukordadel, kus töid on vaja teha kauem ja/või nädalavahetustel, tuleb saada selleks Märjamaa Vallavalitsuselt eraldi kirjalik kooskõlastus;*
4. *kaevanduse väljaveotedel tuleb vedude teostamise ajal tagada tolmutõrje karjäärisisestel teedel ja karjäärilist kaevandatut materjali väljaveoks kasutataval teel.*

3.3.4. Eelhinnangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhinnangu ning otsustanud 27.02.2026 kirjaga nr DM-129786-19 Orgita paekarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhinnangus analüüsiti karjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhinnangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline negatiivne keskkonnamõju.

Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Orgita paekarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 500 m ümber selle, kuna nii kaugemale võib teoreetiliselt ulatuda müra või tahkete osakeste häiring. Keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhinnangus järgmised keskkonnameetmed, millega tuleb loa andmisel arvestada:

1. Ala korrastamisel peab arvestama harivesiliku asurkonnaga. Paekarjääri katastriüksus tuleb korrastada vastavalt MTÜ Põhjakonn koostatud eksperthinnangus „Taotletava Orgita IV dolokivikarjääri mõju harivesiliku asurkonnale ja mõju leevendusvõimalused“ kirjeldatud ruumilisele ja ajalisele kavale harivesilikule sobivaks elupaigaks, kus säilivad talvitus- ja varjepaigad ning kus leidub mitmeid väikeveekogusid. Tingimused lähtuvalt harivesilikust:

- Katastriüksusele tuleb rajada vähemalt kolm laugekaldalist veekogu. Rajatavad veekogud peavad olema erineva sügavusega (maksimaalne sügavus peaks jääma vahemikku 0,5 m-1,7 m), et tagada sigimistingimused erinevate sademetega aastatel.

- Veekogu peab olema päikesele avatud.

- Rajatava veekogu põhjasubstraat peab olema mineraalne vettpidav materjal, kas savi, saviliiv, saviliivmoreen, dolomiidistunud lubjakivi vms.

- Veekogu kaldad peavad olema lauged ($< 5^\circ$). Eriti oluline on, et veekogu päikesele avatud põhjakallas oleks võimalikult lauge.

- Veekogu kaldaala ei tohi mitte mingil juhul katta huumusrikka mullakihihiga.

- Väikeveekogu tuleb rajada nii, et oleks tagatud pinnavee valgumine veekogusse, nii ei tohi veekogu ümber rajada katkematuid valle, mis vee voolamist takistaksid.

- Veekogude servaalad ja veekogude vahelised alad tuleb jätta avatuks ning sinna ei tohi planeerida mulda või muud orgaanikat sisaldavat materjali.

- Avatud ala maapind ei tohiks olla ühtlane ega tasane, vaid ala tuleks liigestada erinevate pinnavormidega. Avatud ala maapinna kõrgus võib olla varieeruva tasemega ning hooajaliselt osaliselt üleujutatud.

- Avatud alale tuleb rajada 2 kivihunnikut ja 2 klibuvalli, et tekiks erinevaid mikroelupaiku ning harivesilikele sobivaid varje- ja talvituskohti. Ka harivesiliku sigimisveekogude juures olevad karjääri nõlvad tuleb jätta looduslikule arengule. Nõlvu ei tohi mulla või muud liiki huumusrikka pinnasega katta, kuna sel juhul kaovad õõnsused ja praod, mida harivesilikud talvitumiseks kasutavad. Lisaks põhjustab huumusrikas pinnas nõlvade kiiret ja tihedat taimestumist, mis samuti harivesilikele ei sobi.

- Avatud ala metsastada ei tohi. Mitte avatud ala on juba ise metsastunud ja seal on mõistlik lasta looduslikul metsastumisel jätkuda.

- Selleks, et hinnata korrastustööde tulemuslikkust ning rajatud väikeveekogude sobivust harivesilike sigimispaigana, tuleb korrastustööde järgselt veekogusid seirata, et teha kindlaks harivesilike sigimine veekogudes. Seire tulemustest lähtuvalt (harivesiliku esinemisest/mitteesinemisest) saab vajadusel veekogusid korrigeerida. Samuti võimaldab veekogude seire teha muudatusi ja korrekture teistesse kaevandusblokkidesse kavandatavates veekogudes.

- Harivesilike seire tuleb läbi viia pärast korrastustööde lõppemist, kuid mitte esimesel sigimisveekogude rajamisele järgneval aastal. Seire tuleks läbi viia 2. ja 3. aastal pärast väikeveekogude rajamist ja korrastustööde lõppemist, sest vesilikud vajavad sigimiseks veetaimestikku ja kohe esimesel aastal pärast veekogude rajamist ei pruugi neis veesisest taimestikku veel olla. Kahe aastane seire võimaldab aga aasta mõju välistada.

- Vesilike seire toimub juunikuu I pooles ning seiremeetodina kasutatakse nii vesilikumunade otsimist kui ka vastsete kahvapüüki. Viimane annab infot sigimisedukuse kohta.
- Nii veekogude rajamiseks kui karjääri nõlvade laugemaks tegemiseks on parim aeg augustis ja septembris, kui moonde läbinud noorloomad on sigimisveekogude ümbrusest lahkunud, kuid pole veel karjääri nõlvades olevatesse talvitumispaikadesse läinud. Kindlasti ei tohi pinnasetöid teha hilissügisest kevadeni (oktoobrist-maini), mil vesilikud on talvitumas ning võivad seetõttu hukkuda.

- Harivesiliku sigimisveekogude rajamisele tuleb kaasata kahepaiksete ekspert. Ka harivesiliku seiret peab tegema kahepaiksete ekspert. Keskkonnaamet on seisukohal, et liigieksperti saab lugeda pädevaks juhul, ekspert on varasemalt osalenud vähemalt ühes kahepaiksete teemalises uuringus viimasel kümnel aastal (kriteeriumiks aruande autorlus või kaasautorlus) või on ekspert autor (kaasautor) vähemalt ühes kahepaiksete teemalises eelretsenseeritud ajakirjas ilmunud teadusartiklis viimasel kümnel aastal. Eksperti pädevuseks võib lugeda ka seda, kui on osaletud kahepaiksete seires vähemalt kolmel korral.

2. eksperthinnangus toodud joonise põhjal on Orgita paekivikarjääri (50402:001:0940) ala planeeritud korrastada esimesena ja vastavalt Keskkonnaameti seatud tingimustele Orgita IV karjäärile, peab Orgita paekivikarjääri ala olema korrastatud ja harivesilikule sobivate tingimustega enne, kui algab Orgita IV karjääri alal kaevandamise viimane etapp. Kuna Orgita paekarjääris pikendatakse kaevandamise perioodi, siis tuleb Orgita karjääride kompleksis mingi ala korrastada, et see saaks hakata kujunema liigile sobivaks elupaigaks. Kui see ei sobi, siis tuleb kaasata kahepaiksete ekspert, kes oskaks anda lahenduse uues olukorras. Näiteks, kas oleks mõistlik kiiresti ammendada osa Orgita paekarjäärist ja see kujundada sobivaks harivesilikule;

3. kasutada tehniliselt korras seadmeid, regulaarset hooldust ja sellist käitlust, mis vähendab lekete tõenäosust ja tagab kiire avastamise/ohjamise;

4. lähtuvalt ettevaatusprintsipiist teostada veetasemete mõõtmisi salvkaevudes, mis jäävad Orgita paekarjääri 500 m raadiusesse (Rinksu ja Metsatuka kinnistud). Veetasemeid on kohustus mõõta kaks korda aastas, kevadel või sügisel kõrgvee perioodil ja suvel kuival perioodil. Veetasemete seiret tuleb teostada ainult siis, kui kinnistu omanikud seda soovivad ja kaevu konstruktsioon võimaldab veetaset mõõta. Seire andmed tuleb esitada Keskkonnaametile infosüsteemi KOTKAS kaudu;

5. kui kaevandamise käigus esineb kaebusi vee kättesaadavuse osas kaevudest ja ettevõtte väitel ei ole veevarustuse häiringud seotud kaevandamisega, tuleb kaevandajal tellida täiendav eksperthinnang, mille raames antakse hinnang, kas kaevude veetaseme muutused on tingitud kaevandamisest. Ekspert hinnang tuleb esitada Keskkonnaametile ja Märjamaa Vallavalitsusele.

6. kui eksperthinnanguga on tõendatud, et veetase karjääri mõjupiirkonnas olevates kaevudes on langenud tarbimist mittevõimaldavale tasemele või vee kvaliteet on halvenenud kaevandaja tegevuse tõttu, siis tuleb arendajal asendada need sügavamatest veekihtidest toituvate kaevudega ja kanda kõik sellega kaasnevad kulud (rajada puurkaev, kaevu puhastada või vajadusel kaevu süvendada). Veevarustus tuleb tagada nii ruttu kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 1 kuu jooksul;

7. kaevandajal teostada kaevandamistööde käigus müra mõõtmised. Müra vähendamiseks tuleb töötlussõlm (purusti/sõel) paigutada lähima elamumaa piiri ja elamu suhtes katendivallide taha ja/või mäeeraldise süvendisse;

8. tööaeg karjääris on lubatud tööpäevadel kell 8.00-17.00. Eriolukordadel, kus töid on vaja teha

kauem ja/või nädalavahetustel, tuleb saada selleks Märjamaa Vallavalitsuselt eraldi kirjalik kooskõlastus;

9. karjääri väljaveoteedel tuleb vedude teostamise ajal tagada tolmutõrje karjäärisisestel teedel ja karjäärist kaevandatud materjali väljaveoks kasutataval teel;

10. kasutada 3-5 m kõrguseid pinnasvalle karjääri servas (ja olemasolevaid puistanguid/kaeveõõnt) müraleviku tõkestamiseks;

11. hoida töötlussõlme kasutus vajaduspõhisena ja ajaliselt piiratud mahu, vältida tarbetut müraallikate koos töötamist olukordades, kus see ei ole tootmisloogikast vajalik;

12. rakendada niisutamist ja muid tolmutõrje võtteid (eriti kuival perioodil ja töötlemisel);

13. muld/moreen/porsunud dolomiit väljata ja ladustada selektiivselt ning koorida vastavalt.

14. lisaks tuleb keskkonnaloa muutmisel kaaluda olemasoleva kõrvaltingimuse (Karjääri ajutiste üleujutuste puhul peab loa valdaja peatama kaevetööd üleujutatud aladel) jätmist keskkonnaloale.

3.3.5. Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kuna Orgita paekarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuses oli arvestatud ka olemasolevas loas oleva tingimusega ning kohaliku omavalitsuse esitatud tingimustega, siis seab Keskkonnaamet Orgita paekarjääri mäeeraldise keskkonnaloa nr KMIN-051 kõrvaltingimusteks kõik punktis 3.3.4. toodud tingimused, kuid muudetakse kõrvaltingimuse nr 1 viimast punkti ja jäetakse tingimusest välja see osa, mis kirjeldab nõudeid eksperdile. Uus sõnastus oleks järgmine *Harivesiliku sigimisveekogude rajamisele tuleb kaasata kahepaiksete ekspert. Samuti peab harivesiliku seiret tegema kahepaiksete ekspert.*

3.4. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Orgita paekarjääri keskkonnaloa nr KMIN-051 muutmise taotluse avalikustamisel arvamusi ja ettepanekuid ei esitatud.

Orgita paekarjääri keskkonnaloa nr KMIN-051 muutmise otsuse ja loa eelnõu avalikustamisel arvamusi ja ettepanekuid ei esitatud.

3.5. Otsekohalduvad nõuded

Loaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima MaaPS, VeeS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda loale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis "[Loa omaja meelespea](#)".

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Orgita paekarjääri mäeeraldise plaan
3. Orgita paekarjääri mäeeraldise läbilõiked
4. Orgita paekarjääri mäeeraldise korrastatud maa plaan

Marju Kuldmaa
vanemspetsialist
maapõuebüroo